

Arhivska oznaka:
HR-DAM-144

Naslov:
Veliki ceh u Prelogu i slijednici Obrtničko društvo u Prelogu i Pogrebno društvo u Prelogu (arhivski fond, 1778-1925)

Vrijeme nastanka:
1778-1925 g.

Razina:
Fond

Klasifikacija:
I.1.1. - Cehovi

Sadržaj:
Prvi dio knjige, naslovljen Pravila Velikog ceha u Prelogu, donosi iscrpan znanstveni prikaz terezijanske povelje iz 1778. godine. Riječ je o ključnom pravnom dokumentu kojim se na državnoj razini zakonski regulirao rad, unutarnja organizacija, cjenici te cjelokupni proces proizvodnje i prodaje unutar spomenute strukovne udruge. Ovi normativni propisi otkrivaju rigidne institucionalne okvire unutar kojih su djelovali preloški obrtnici potkraj 18. stoljeća. Kvantitativnu nadopunu navedenim narativnim vrelima pruža drugi komad knjige: Knjigu blagajne Velikog ceha u Prelogu, Obrtničkog društva u Prelogu i Pogrebnog društva u Prelogu. Kroz analizu ovih ekonomskih zapisa moguće je sustavno i metodološki pratiti fluktuaciju članstva, detaljnu strukturu prihoda i rashoda te opće blagajničke izvještaje koji jasno indiciraju gospodarsku moć, stabilnost i društveni utjecaj samoga udruženja kroz dulje vremensko razdoblje. Treći predmet se detaljno opisuju sačuvane potvrde i svjedodžbe o radu člana ceha, ciglara Petra Saltzingera. Ovi dokumenti pružaju uvid u povijesne aspekte obrtničke svakodnevice, mobilnost radne snage te proces profesionalne afirmacije obrtnika u lokalnoj sredini.

Količina:
2 Knjiga

3 List

0.06 Dužni metar

Vrsta gradiva:
Pravila ceha

Knjiga blagajne

Jezik:
Hrvatski

Latinski

Mađarski

Njemački

Pismo:
Latinica

Posjednik:
Državni arhiv za Međimurje

Licenca:
Javno dobro

Mjesto (grad/općina):
Prelog (PRELOG)

Oznaka arhiva:
HR-DAM

Status dostupnosti:
JAVNO

Napomene:
Napomena o izlučivanju
Gradivo se ne izlučuje, čuva se trajno.

Napomena o sređenosti
Arhivistički sređeno

Napomena o mediju
Nosачi zapisa su papir i pergamena.

Napomena o restauriranju
Ovaj zahtjevan proces službeno je započeo 28. lipnja 2021. godine, a uspješno je priveden kraju 13. lipnja 2023. godine (KLASA: 612-06/21-35/01, UR.BROJ: 2109-16-21-01). Specijalizirani restauratorsko-konzervatorski poslovi povjereni su stručnjacima u Državnom arhivu u Pazinu

Napomena o tvarnim značajkama
Nosачi zapisa su papir i pergamena. Dokumenti su pisani rukom, korištena je crna tinta. Sustavnim i stručnim pristupom uspješno je očuvan veći dio arhivske građe. Istodobno, knjiga „Pravila Velikog ceha u Prelogu” trenutno je u fazi prioritetne pripreme za cjelovitu restauraciju. Ovim daljnjim konzervatorsko-restauratorskim postupcima osigurat će se trajna zaštita i dugovječnost preostalog dijela fonda.

Napomena o objavljivanju
Odobrena je objava onoga gradiva čiji sadržaj ne podliježe Općoj uredbi o zaštiti podataka (GDPR), odnosno Zakonu o provedbi Opće uredbе o zaštiti podataka (NN 42/18). Samo za osobnu uporabu i istraživački rad. Reproduciranje zabranjeno. Izrada digitalnih i tiskanih reprodukcija na zahtjev (kopiranje ili skeniranje cjelovitog rada dopušteno je uz pisanu suglasnost autora).

Napomena o distribuciji
Umnožavanje je dozvoljeno sukladno Pravilniku o korištenju arhivskog gradiva i Pravilniku o radu čitaonice Državnog arhiva za Međimurje.

Obavijesno pomagalo
Analitički inventar

Lokacija izvornika
Državni arhiv za Međimurje

Preuzimanje
Ugovor o razgraničenju i preuzimanje prava i obaveza nastalih razgraničenjem DAVŽ i DAM, 4. rujna 2008. godine (KLASA: 612-06/08-01/5 i URBROJ: 2186-26-01-08-1). Zapisnik o primopredaji arhivskog gradiva (KLASA: 611-03/24-29/1 i URBROJ: 2109-65-02-24-1) između DAVŽ i DAM. Predano 1 knjiga („Pravila bravara, tesara, kolara, bačvara, remenara, kožara, sedlara, staklara, strugača, zlatara, klobučara i vapnara u Prelogu”, 1778.) i 3 lista („Svjedodžbe o vladanju ciglara Petra Szaltzingera (Szolczkera)”, 1826-1827.) koje su fizički i arhivistički uložene u fond.

Vrsta zapisa:
Tekst

Vrsta sadržaja:

Arhivska oznaka:
HR-DAM-278-1

Naslov:
Pravila Krojačkog i čohaškog ceha u Donjoj Dubravi (komad,
23.03.1772.-23.03.1772.)

Vrijeme nastanka:
23.03.1772.-23.03.1772.

Razina:
Komad

Sadržaj:
Na prvoj stranici unutar crvenoga okvira zlatnim je započinje tekst sa imenom carice Marije Terezije i njezinim titulama (Nos Maria Theresia dei gratia Romanorum Imperatrix Vidua, Hungariae, Bohemiae, Dalmatiae, Croatiae et Sclavoniae Regina Apostolica...).
Osamnaest članaka (artikuluši) pravila Krojačkog i čohaškog ceha (sartorium et gausapeariourum in parochia Vidoviczensi).
Osim carice Marije Terezije, pravila su potpisali grof Franjo Esterházy i Ferdinand Scultéty. Na zadnjoj stranici je ispisan tekst gdje piše da su pravila potvrđena u skupštini Županije Zala, 14. svibnja 1772. godine u gradu Zalaegerszegu. U potpisu je Ladislav Skublics, bilježnik Zaladske županije.

Prva knjiga povelja je izdana 23. ožujka 1772. godine u formi javne isprave na latinskom jeziku. Riječ je o temeljnom pravnom dokumentu od deset listova (dvadeset stranica), pisanom na papiru i pergameni, te ovjerenom višećim voštanim pečatom carice Marije Terezije u drvenom okviru s grbom Habsburške Monarhije. Sadržaj obuhvaća osamnaest članaka (artikuluša) kojima se na državnoj razini zakonski regulirao rad, unutarnja organizacija, cjenici te cjelokupni proces proizvodnje i prodaje unutar tekstilne strukovne udruge (Contubernium sartorum et gausapeariorum). Dokument je ujedno iznimno važan za lokalnu administrativnu povijest jer sadrži potpise grofa Franje Esterházyja i Ferdinanda Scultétyja, kao i potvrdu skupštine Županije Zala iz grada Zalaegerszega od 14. svibnja 1772. godine, koju ovjerava bilježnik Ladislav Skublics.

Količina:
0.01 Dužni metar

1 Knjiga

Vrsta gradiva:
Pravila ceha

Jezik:
Latinski

Pismo:
Latinica

Posjednik:
Državni arhiv za Međimurje

Licenca:
Javno dobro

Mjesto (grad/općina):
Donja Dubrava (DONJA DUBRAVA)

Beč (Austrija)

Oznaka arhiva:

HR-DAM

Status dostupnosti:
JAVNO

Vrsta zapisa:
Tekst

Vrsta sadržaja:
Knjige/Tisak

Arhivska oznaka:
HR-DAM-253-1

Naslov:
Pravila Mlinarskog ceha u Prelogu (komad, 6.8.1832.-6.8.1832.)

Vrijeme nastanka:
06.08.1832.-06.08.1832.

Razina:
Komad

Sadržaj:

Na zasjedanju Skupštine Zaladske županije 6. kolovoza 1832. godine su donesena i službeno usvojena nova cehovska pravila. Primarni cilj ovih odredbi bio je obuhvatiti sve one mlinare s područja Međimurja koji do tog trenutka nisu bili uključeni u rad formalnih cehova. Kako bi se omogućilo efikasnije upravljanje i olakšao administrativni nadzor nad raštrkanim mlinarskim pogonima, donesena je odluka o teritorijalnoj reorganizaciji. Mlinari su, u skladu sa svojom geografskom pripadnošću, podijeljeni u pet zasebnih, novoformiranih cehova. Ovom podjelom stvorena je čvršća administrativna mreža koja je jamčila bolju unutarnju kontrolu i lakše rješavanje lokalnih sporova. Pravni kontinuitet i utjecaj terezijanskih artikula

Prilikom definiranja pravnih temelja za nove cehove, Skupština se oslonila na povijesne pravne izvore i kontinuitet habsburškog zakonodavstva. Mlinarima s područja Međimurja, uključujući i važno gospodarsko središte Prelog, dodijeljeni su cehovski artikuli (pravila) koje je propisala carica Marija Terezija još 9. rujna 1768. godine. Ovi terezijanski artikuli predstavljali su temeljni dokument kojim se uređivao cjelokupan cehovski život – od statusa majstora, kalfi i šegrta, pa sve do propisanih cijena, kvalitete usluge i kaznenih odredbi za prekršitelje. Spomenuta pravila su službeno potvrđena i ratificirana 14. ožujka 1769. godine na skupštini Zaladske županije. Reaktivacija i proširenje primjene ovih artikula 1832. godine svjedoče o njihovoj pravnoj održivosti i prilagodljivosti novim ekonomskim okolnostima. Među pet novoosnovanih organizacija, posebnu važnost i širok teritorijalni obuhvat dobio je Mlinarski ceh Prelog. Ova je institucija ustrojena kao krovno udruženje za mlinare iz nekoliko ključnih naselja koja su gravitirala tom gospodarskom središtu. Prema službenom popisu i raspodjeli, ceh u Prelogu je, osim samog mjesta Prelog, pod svojom jurisdikcijom obuhvaćao i mlinare iz okolnih naselja: Oporovec, Otok, Podbrešt, Orehovica i Trnovec. Time su pod jedinstvenu upravu stavljeni svi riječni i potočni mlinovi tog dijela Međimurja, čime je dokinuta dotadašnja nelojalna konkurencija i neusklađenost u radu mlinara na tom potezu. Dokument su službeno parafirali prisutni pripadnici i dužnosnici Skupštine Zaladske županije, čime je potvrđena politička i staleška suglasnost s donesenim mjerama. Konačni pravni legitimitet ovom povijesnom aktu dao je županijski bilježnik Alojz Skublić, koji je svojom ovjerom i potpisom potvrdio vjerodostojnost isprave. Ovom ovjerom dokument je prešao u sferu važećeg javnog prava, čime je dugoročno i stabilno reguliran pravni status, prava i obveze međimurskih mlinara unutar onodobnog staleško-cehovskog poretka.

Količina:
0.01 Dužni metar

1 Knjiga

Vrsta gradiva:
Pravila ceha

Jezik:
Latinski

Mađarski

Pismo:

Latinica

Posjednik:

Državni arhiv za Međimurje

Licenca:

Javno dobro

Oznaka arhiva:

HR-DAM

Status dostupnosti:

JAVNO

Vrsta zapisa:

Tekst

Vrsta sadržaja:

Knjige/Tisak